

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 8858

Ekli “2024 Yılında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulmasına, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi gereğince karar verilmiştir.

23 Ağustos 2024

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

2024 YILINDA YAPILACAK BİTKİSEL ÜRETİME YÖNELİK DESTEKLEMELER İLE DİĞER BAZI TARIMSAL DESTEKLEMELERE İLİŞKİN KARAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Karar, tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, verim ve kalitenin yükseltilmesi, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ile uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amacıyla hazırlanmış olup 2024 yılında yapılacak bitkisel üretime yönelik desteklemeler ile diğer bazı tarımsal desteklemelere ilişkin hususları kapsar.

Bitkisel üretimin desteklenmesi

MADDE 2- (1) Mazot ve gübre desteği: 2024 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarına göre tarımda kullanılan mazot ve gübre için; ekli listede yer alan tarım havzalarında yetiştirilen arpa, buğday, çavdar, çeltik, tritikale, yulaf, dane mısır, kuru fasulye, mercimek, nohut, aspir, kütlü pamuk, kolza (kanola), soya, yağlık ayçiçeği, kuru soğan, patates, yaş çay, zeytin, yem bitkileri, fındık ile bu ürünler dışında kalan ürünlere "Diğer Ürünler" kategorisinde; aşağıda belirtilen birim tutarlarda destekleme ödemesi yapılır.

Ürünler	Mazot (TL/da)	Gübre (TL/da)	Toplam Destek (TL/da)
Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Triticale, Kuru Fasulye, Yulaf	123	62	185
Çeltik	300	62	362
Dane Mısır, Fındık, Kuru Soğan, Patates, Yaş Çay, Zeytin	103	35	138
Mercimek, Nohut	123	35	158
Kütlü Pamuk	410	62	472
Soya	205	62	267
Yağlık Ayçiçeği, Kolza (Kanola)	144	62	206
Yem Bitkileri	103	62	165
Diğer Ürünler	103	35	138
Nadas	50	-	50

(2) Toprak analizi desteği: Tarım ve Orman Bakanlığınca (Bakanlık) yetkilendirilmiş Toprak Analiz Laboratuvarlarına, asgari 50 dekar ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 dekar araziye kadar bir analiz için 50 TL toprak analizi desteği ödemesi yapılır.

(3) Organik tarım desteği: 2024 üretim yılında ÇKS'ye ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı, organik tarım faaliyeti yapan, geçiş süreci-2, geçiş süreci-3 ve organik statüde yer alan tarım arazilerindeki ürettiği ürüne "ürün sertifikası" düzenlenmiş çiftçiler ile 2024 yılında Arıcılık Kayıt Sistemi ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı, organik statüde bulunan kovanlar için arı yetiştiriciliği yapan çiftçilere aşağıda belirtilen birim destek tutarları üzerinden ödeme yapılır.

Organik Tarım Desteği	Sertifika Türü	(TL/da/kovan)
Birinci kategori ürünler	Ürün sertifikası (Bireysel)	270
	Ürün sertifikası (Üretici grubu)	135
İkinci kategori ürünler	Ürün sertifikası (Bireysel)	110
	Ürün sertifikası (Üretici grubu)	55

Üçüncü kategori ürünler	Ürün sertifikası (Bireysel/Üretici grubu)	50
Arılı kovan		50

(4) İyi tarım uygulamaları desteği: İyi tarım uygulamaları yapan ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca 2024 üretim yılında bireysel veya grup sertifikasyonu seçeneğine göre düzenlenmiş iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olan ve ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere aşağıda belirtilen birim destek tutarları üzerinden ödeme yapılır.

İyi Tarım Uygulamaları Desteği		Sertifika Türü	(TL/da)
Birinci kategori ürünler	Örtü altı üretim	Bireysel sertifikasyon	400
		Grup sertifikasyonu	200
	Açıkta üretim	Bireysel sertifikasyon	135
		Grup sertifikasyonu	70
İkinci kategori ürünler		Bireysel sertifikasyon	110
		Grup sertifikasyonu	55
Üçüncü kategori ürünler		Bireysel /Grup sertifikasyon	50

(5) Küçük aile işletmesi desteği: 2024 üretim yılı için dekara 200 TL ödeme yapılır.

(6) Fındık alan bazlı gelir desteği: Ekli listede belirtilen tarım havzalarında; 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar ile belirlenen ve ruhsat verilen alanlarda, 2024 üretim yılında ÇKS ve Fındık Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilere dekara 170 TL ödeme yapılır.

(7) Katı organik-organomineral gübre desteği: 2024 üretim yılı için dekara 40 TL ödeme yapılır.

(8) Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği: 2024 üretim yılı için dekara 200 TL ödeme yapılır.

(9) Fark ödemesi destekleri:

a) Ekli listede yer alan havzalarda, 2024 yılında üretilen ve satılan ürünlere fark ödemesi desteği yapılır. Yapılacak destekleme ödemeleri, her bir havza için ekli listede belirtilen ürünlerle sınırlıdır.

b) Ekli listede yer alan havzalarda, 2024 yılı ürünü yağlı tohumlu bitkiler (yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya, kolza (kanola), aspir), hububat-baklagil ve dane mısır (buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, çeltik, kuru fasulye, mercimek, nohut ve dane mısır) ürünlerine tarımsal veriler ve uydu görüntüleri, dane zeytin ve zeytinyağında ise tarımsal veriler kullanılarak belirlenecek verim değerlerine göre, kütlü pamukta ilave olarak yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohum kullanma şartı aranarak aşağıda belirtilen birim tutarlarda destekleme ödemesi yapılır.

c) Fark ödemesi destekleri için alım satım belgesi (fatura, müstahsil makbuzu ve benzeri) istenir.

ç) 2024 yılı ürünü kütlü pamuk fark ödemesi desteği için dekara en fazla 500 kg'a kadar destekleme ödemesi yapılır.

d) 2024 yılı ürünü dane zeytin fark ödemesi desteğinde; dekara dane zeytin verimi maksimum kuru şartlarda 575 kg, sulu şartlarda 850 kg ve 2024 yılı ürünü zeytinyağı fark ödemesi desteğinde ise; dekara zeytinyağı verimi maksimum kuru şartlarda 115 kg, sulu şartlarda 170 kg esas alınarak destekleme ödemesi yapılır.

e) Ekli listede belirtilen tarım havzalarında; 2/4/2012 tarihli ve 2012/3067 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Çay Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve Bu Alanlarda Çay Tarımı Yapan Üreticilere Ruhsatname Verilmesine Dair Karar ile belirlenen ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) tarafından ruhsatname verilen alanlarda üretim

yapan çiftçilere aşağıda belirlenen tutarlarda kilogram bazlı yaş çay fark ödemesi yapılır. 2024 yılı ürünü yaş çay fark ödemesi desteği, dekara en fazla 2.766 kg'a kadar ödenir.

Havza Bazlı Fark Ödemesi Desteği	(kr/kg)
Buğday	175
Arpa, Çavdar, Nohut, Triticale, Yulaf	75
Dane Mısır	10
Aspir	70
Çeltik	30
Dane Zeytin	20
Kolza (Kanola)	110
Kuru Fasulye, Mercimek	100
Kütlü Pamuk	160
Soya	80
Yağlık Ayçiçeği	225
Yaş Çay	200
Zeytinyağı	100

f) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2024 üretim yılında ekilen nohut, mercimek ürünlerine ilave %50 destek ödenir. Damlama sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi yapılmaz.

(10) Ekli listede yer alan havzalarda desteklenen ürünlerin bu havzalar dışında yetiştirilmesi durumunda mazot, gübre, fark ödemesi ve fındık alan bazlı gelir desteği ödemeleri yapılmaz.

(11) Desteklemelerden; ÇKS'de özlük, ürün, arazi bilgileri kayıtlı olan ve ekli listede belirtilen havzalarda yer alan, arazilerinde desteklemeye esas ürünleri ürettiği Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerince tespit edilen ve belirlenecek yasal süre içerisinde destekleme başvurularını yapan kamu kurum ve kuruluşları hariç gerçek ve tüzel kişiler yararlanır.

(12) Sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği: Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan fidan, çilek fidesi ve/veya standart fidan kullanarak desteklenen türler ile ÇKS'ye kayıtlı arazilerde 2024 üretim yılında meyve bahçesi tesis edilmesi halinde aşağıda belirtilen birim tutarlara göre ödeme yapılır.

Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği	Standart (TL/da)	Sertifikalı (TL/da)
Asma ve diğer meyve türleri (Nar ve Muz hariç)	400	1.000
Çilek fidesi	-	1.000

(13) Sertifikalı tohum üretim desteği: Yurt içinde sertifikalı tohum üreten/ürettiren, sertifikalandırılan ve yurt içinde satışı gerçekleştirilen, ÇKS'ye kayıtlı yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşlarına 2024 yılı sertifikasyon döneminde ürettikleri sertifikalı tohumluklar ile orijinal/temel ve üstü tohumluklara aşağıda belirtilen tutarlarda ödeme yapılır.

Sertifikalı Tohum Üretim Desteği	Orijinal/ Temel ve Üstü Kademe (TL/kg)	Sertifikalı Kademe (TL/kg)
Arpa	0,10	0,08
Aspir	0,80	0,50
Buğday	0,12	0,10
Çavdar	0,16	0,08

Çeltik	0,35	0,25
Fiğ	1,60	1,50
Kuru Fasulye	0,60	0,50
Kolza (Kanola)	1,80	1,20
Korunga	1,60	1,50
Mercimek	0,60	0,50
Nohut	0,60	0,50
Patates	0,20	0,10
Soya	0,70	0,35
Susam	1,80	0,60
Tritikale	0,10	0,08
Yem Bezelyesi	1,60	1,50
Yer Fıstığı	1,00	0,80
Yonca	5,00	4,00
Yulaf	0,16	0,08

(14) Sertifikalı fidan üretim desteği: Sertifikalı sınıfta fidan üretimi yaparak satışını gerçekleştiren, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ÇKS'ye kayıtlı fidan üreticilerine 2024 yılı sertifikasyon döneminde ürettikleri aşıllı ve aşılsız fidanlar için fidan başına aşağıda belirtilen tutarlarda ödeme yapılır.

Sertifikalı Fidan Üretim Desteği (Sertifikalı sınıfta tüm çeşitler)	(TL/adet)	
	Aşıllı fidan	0,50
	Aşılsız fidan	0,25

(15) Bombus arısı kullanım desteği: Doğal polinasyonu sağlamak amacıyla Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıtlı örtüaltı ünitelerinde, bombus arısı kullanan çiftçilere koloni başına 100 TL ödenir.

(16) Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği: Ülkemizde bitkisel üretimde kimyasal ilaç kullanımının azaltılması ve kalıntının önlenmesi, bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması amacıyla örtüaltında ve açık alanda 2024 yılı için aşağıda belirtilen birim tutarlarda ödeme yapılır.

Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği	(TL/da)
Örtüaltı (Paket destek)	2.550
Açıktaki (Paket destek)	870

(17) Lisanslı depolarda ürün depolama için kira, nakliye ve analiz desteği:

a) Tarımsal ürünlerin, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza edilmesi halinde, aşağıda belirtilen ürünler için kira, nakliye ve analiz desteği ödemesi yapılır.

Ürün	Kira Ücreti (TL/Ton/Ay)	Nakliye Ücreti (TL/Ton)	Desteklemeye Tabi Nakliye Üst Sınırı (Ton)	Analiz Ücreti (TL/Analiz)
Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Mısır, Çeltik/Pirinç	Ticaret Bakanlığı	100	30	Ticaret Bakanlığı

Mercimek, Nohut, Fasulye, Soya Fasulyesi	tarafından belirlenen	100	30	tarafından belirlenen
Ayçiçeği	kira ücret	100	30	analiz ücret
Pamuk	tarifesinin	100	30	tarifesinin %
Fındık	%60'ı	300	10	50'si
Antepfıstığı	oranında	300	10	oranında
Kuru Kayısı, Kuru Üzüm		300	10	
Zeytin, Zeytinyağı		100	30	

b) ÇKS'ye kayıtlı üreticiler ile ürünlerini ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden alan 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birlikleri, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa göre kurulan tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri ve/veya 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş üretici örgütleri ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi tarım satış kooperatifleri ve birliklerine, 5300 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren lisanslı depo işletmelerinde 2024 üretim yılına ait muhafaza ettikleri ürünler için yukarıda belirtilen üst sınırları geçmemek üzere en fazla altı ay süre ile kira desteği verilir.

c) Yukarıda sayılan kira desteğinden yararlananlara belgelendirmeleri şartıyla, lisanslı depoya teslim edilen her ürün çeşidi için yukarıda belirtilen üst sınırları aşmamak kaydıyla nakliye desteği; lisanslı depoya tesliminden önce yetkili sınıflandırıcılarca yapılacak analizler için parti başına yukarıda belirtilen tutarlarda analiz desteği verilir.

ç) Kira ve analiz destekleme ücretlerinin belirlenmesinde, Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan kira ve analiz ücretlerinin 1/5/2024 tarihinde geçerli olan tarifeleri dikkate alınır.

(18) Yem bitkileri desteği:

a) Ekli listede yer alan havzalarda ÇKS'ye kayıtlı arazilerde; kaba yem üretmek amacıyla çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri ekilişi yapan çiftçilere ürünü hasat etmeleri kaydıyla aşağıda belirlenen tutarlarda ödeme yapılır.

Yem Bitkileri Desteği	(TL/da/yıl)
Çok yıllık yem bitkileri (sulu)	180
Korunga (sulu/kuru)	180
Kuru ekilişler	120
Silajlık ekilişler (sulu)	200
Tek yıllık yem bitkileri (sulu/kuru)	120
Yapay çayır mera	300

b) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2024 üretim yılında ekilen yem bezelyesi, fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük ürünleri için yem bitkisi desteğine ilave %50 ödeme yapılır.

c) Tarımsal Üretimin Planlanması Kurulu tarafından süt havzası olarak belirlenen Amasya, Bingöl, Bitlis, Çorum, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Muş, Tokat ve Tunceli illerinde yem bitkisi desteğine ilave %50 ödeme yapılır.

Kırsal kalkınmanın desteklenmesi

MADDE 3- (1) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) sistemine katılım primi desteği: ÇMVA sistemine dahil olan ve 2023 yılında kayıt altına alınan işletmelere, işletme başına 1.000 TL destek ödenir.

Finansman ve ödemeler

MADDE 4- (1) Bu Karar kapsamındaki destekler 2025 yılı tarımsal destekleme bütçesinden ödenir. Ancak, bütçe imkânları dâhilinde; 2 nci maddenin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde yer alan hububat ve baklagil ürünleri fark ödemesi desteklerinin, 2 nci maddenin onikinci, onaltıncı ve onyedinci fıkralarında yer alan desteklerin ve 3 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan desteğin ödenmesine 2024 yılında başlanabilir.

(2) 2 nci maddenin dokuzuncu fıkrasının (e) bendinde yer alan yaş çay fark ödemesi desteği ile ilgili olarak üstlendiği hizmetlerden dolayı üreticilere ödenen destek tutarının %0,02'si oranında hizmet komisyonu ÇAYKUR'a ayrıca ödenir. Ödemeler 2025 yılı bütçesinden karşılanır.

(3) 21/6/2021 tarihli ve 4093 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Tarımsal Ürünlerin 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Çerçevesinde Faaliyet Gösteren Lisanslı Depolarda Muhafaza Edilmesi Halinde Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar kapsamında devam eden desteklemelere ilişkin iş ve işlemler, söz konusu Karar hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(4) Bakanlık; ödemelere esas olacak ürünlerin özelliklerine göre ihtiyaç duyulacak belgeleri belirlemeye ve değiştirmeye, desteklemeye esas başvuru sürelerini belirlemeye, ödemeye esas bu Kararın yürütülmesine ilişkin diğer düzenlemeleri yapmaya, uygulama esaslarını belirlemeye, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile birlik ve kooperatiflerle hizmetlerinden yararlanmak üzere protokol yapmaya yetkilidir.

(5) Destekleme ödemeleri; tebliğlerle belirlenen ilgili birimler tarafından yapılacak iş ve işlemlerin ardından, ödemeye esas icmallerin elektronik ortamda T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne iletilmesi ile birlikte Bakanlık tarafından gerekli kaynağın Bankaya aktarılmasından sonra yapılır.

(6) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanır. Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne hizmetlerinden dolayı, ödenen destekleme tutarının %0,05'i komisyon olarak ayrıca ödenir.

(7) Bu Karar kapsamında yapılan tarımsal destekleme ödemeleri kamu kaynağı olduğundan hak sahibinin hesabına aktarılmadan önce, haciz/icra, temlik ve benzeri işlemler yapılmaz.

(8) ÇKS müracaatı ile Bakanlıkça belirlenerek uygulanan veteriner biyolojik ürün ve hayvan tanımlama araçlarının bedelleri ile bunların uygulama ücretleri çiftçinin muvafakati alınarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından tarımsal destekleme hakedişlerinden mahsup edilir.

Desteklerden yararlanamayacak olanlar

MADDE 5- (1) Bu Karar kapsamındaki desteklemelerden, 2 nci maddenin ikinci fıkrasındaki toprak analizi desteği hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

Denetim, haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 6- (1) Destekleme ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ziraat odaları, kooperatifler ve birliklerin hizmetlerinden yararlanır.

(2) Uygulama tebliğinde belirlenen ilgili birimler, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye sebep olanlar ile ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır.

(3) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(4) Bu Kararla belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilenler beş yıl süreyle hiçbir tarımsal destekleme programından yararlandırılmazlar.

Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar

MADDE 7- (1) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğlerle belirlenir.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Karar;

- a) 2 nci maddesinin onyedinci fıkrası 1/5/2024 tarihinden geçerli olmak üzere,
  - b) Diğer hükümleri 1/1/2024 tarihinden geçerli olmak üzere,
- yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Karar hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.